

Kunnanhallituksen lausunto arviointikertomukseen 2024

1. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vuonna 2024 tapahtui useita oikaisu- ja valitusprosesseja kunnanhallituksen ja lautakunnan päätöksistä. Lisäksi kunnanhallitus käytti otto-oikeutta kunnanjohtajan päätöksiin. Enontekiön kunnassa ei ole hyväksyttyä sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta.

Tarkastuslautakunta kysyy, miksi toimintaohje puuttuu?

Kunnanhallitus antaa vastauksena tähän kysymykseen, että kunnanhallitus on 12.8.2025 § 163 hyväksynyt Enontekiön kunnalle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Lisäksi panostetaan valmistelijoiden ja myös esittelijöiden koulutukseen.

2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

- Infrastrukturi:

Talousarviossa on havaittuja puutteita ja toistuvia muutoksia vuoden aikana.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten talousarvion laadintaa voisi kehittää, jotta tarve muutoksille vähentyisi? Pitäisikö valmisteluvaiheessa panostaa enemmän tarkkuuteen ja ennakoivaan suunnitteluun?

Kunnanhallitus toteaa vastauksena tähän kysymykseen, että talousarvion laadinnan kehittämiseen on panostettu koulutuksella ja perehdytyksellä. Kunnan johtoryhmää on vahvistettu talousosaamisella ja talouden suunnittelutyölle on annettu entistä enemmän aikaa.

Useita investointihankkeita on käynnissä samanaikaisesti, mikä vaikeuttaa projektien hallintaa ja voi hidastaa keskeisten hankkeiden etenemistä.

Mistä tämä tilanne johtuu? Olisiko tarpeen tehostaa toimintaa ja asettaa hankkeille selkeämpiä prioriteetteja, jotta elinvoimaa tukevat tärkeimmät projektit saataisiin ajoissa valmiiksi?

Kunnanhallitus myöntää vastauksessaan, että investointien toteutuksissa on ilmennyt päällekkäisyyksiä ja niistä johtuvia viivästymisiä. Jatkossa osana talouden suunnitelmallisuuden tehostamista tehostetaan myös investointiohjelman toteutuksen seurantaa. Investointiohjelmat pyritään laatimaan aikaisempaa realistisemmaksi sekä kustannuksien että aikataulujen suhteen.

Elinvoimaa ja pitovoimaa edistävillä hankkeilla tulisi kohdistaa enemmän resursseja ja painotusta.

Onko hankkeiden resurssien priorisoinnissa selkeitä linjauksia ja miten niitä voitaisiin parhaiten kehittää?

Kunnanhallitus toteaa vastauksessaan, että investointien painopistettä pyritään suuntaamaan toimenpiteisiin, jotka tukevat kuntastrategian painopistealueiden toteutumista. Kunnan eri infrojen korjausvelka pakottaa kuitenkin ajoittain priorisoimaan kuntalaisten perustoiminnoille välttämättömiä investointeja.

Investointien talousarviomuutoksia on tehty merkittävässä määrin, vaikka investointien toteutumisprosentti on kokonaisuudessaan korkea. Tulevien talousarvioiden osalta suunnitelmallisuutta olisi tärkeää kehittää, jotta muutostarpeet vähenisivät.

3. Konserniyhteisöt:

Kunnan omistamien yhtiöiden konsernivalvonta ja ohjaus ovat tällä hetkellä vähäistä. Jatkossa on tarpeen laatia selkeä ohjeistus sekä tarkentaa toiminnanjohtajien ja hallitusten roolit ja vastuut, jotta niiden tehtävät yksikoina olisivat selkeästi määriteltäviä ja toiminta vastuullista.

Yhtiöiden osalta pitkän aikavälin suunnittelua sekä investointeihin varautumista tulisi kehittää niin käytännön toiminnan kuin talouden näkökulmasta. Nykyiset alijäämäiset tulokset osoittavat, että toiminta ei ole kestäväällä pohjalla, mikä korostaa suunnitelmallisuuden tarvetta. **Milla tavalla konsernijohto seuraa tytäryhtiöiden toimintaa, toteutuuko omistajaohjaus tehokkaasti?**

Kunnanhallitus toteaa vastauksessaan, että toimintojen seurannassa on otettu käyttöön toimintamalli, jossa myös tytäryhtiöiden taloudelliset tilanteet tuodaan luottamushenkilöille esittelyyn osavuositarkastuksia käsitellessä. Kunnanvaltuusto hyväksyi 26.8.2025 §73 Enontekiön kunnalle konserniohjeen.